

КЭРЭГЭЙ КЭПСЭТИИ БУОЛЛА

[illegible][illegible]

Кинесининг таълимчилар оғоздорлар ижиллик сироз комитетини предсидателз Е. Е. Карнов, олох-тош оскунли улушмаллара А. Г. Абрамова, И. И. Попова лицей улушмаллара Т. В. Анисова, С. Д. Дюдорон, олохтош баллини фелдшерна Д. И. Матвеева, улу-йлаз сибилликни Д. В. Ефремова о. д. а. баллар.

Сүүрүүлэн буу муушааха түүх хаймсахивах бэнсэ?
түн буюудай?

Бастатан турал улууска төрлөдөр МТС-р бурагуу-
нан дьарыктынаахтаахтарыгар тохтоон турал, улуус
төһөөдөр төрлөдөр МТС бааһыналары бас билэр ту-
һааннаах нэбидиэктэри кытары ариидалаһан, дуоһу-
бар түһөрөһ үлүһүөхтөөрү элбигинэ.

Иммунизаци, үнүүсүүт үгүс нэлээнхөөртүгээр оску-
далар суурба, отут сым аниарай өттүгэр тутуулабуу,
тара сарбаада суох, Хамаа дабааи үи-ас суох буолаи
капитальнай өрөмүөннөр ыытыллыбаттар, түрүстара
одус нөлөөтхөр, Ол хатыллар харгынаа бу нөлө-
лөөккө омиа биар абит, Оскулаи учууттала А. Г. Абра-
мова: «Түөрт корпунунай тардыиһи үөрэнэ адырбут,
корпустарбит тыһиыһалар, Тыһиыһаларыа, тас өттү-
нөи таллэй бууһаата, Кэйбикиттэи тутуулуһаады оло-
ро сатыыбыт, 3-үүс дьаһалтата, үөрөх управлениети
оскулаабыт биихүүһүгэр болгонтоһоруи ууралаа-
рыгар көрдөһүм отар.

Үсүһүнүн, бэрээдэк боннууруона, Улаусона арыгыттан сибээстээх араас көрүнгүөх буруйу олгоруу чахчылары тиксэ тураллар. Билинч эрэ улаусуутугар буолуо дуо, республика үрдүнүн, Ол да иһин Ил Түмэн бэрэстэбинтээлэрини Наһатата «Саха сиртэр буруйу олгорууну сэрэтэр үлэ туһунан», «Саха сирин учаастаабы инспекторын туһунан» республикасына Сокуоннарын алтынныа ийгэ ылыммыта Одуу-дуу нэһиликкэр көрсүһүүтэ тыл этиэччилэр үксүлэрэ олохтоох учаастаабы инспектор үлэтиктэн асымматтарын, мистээтэ түптүн үлээбэтин туһунан этилэр. Онтон сокуонга этилэринэн, олохтоох үчүгүөнэй нэһилиэнньатин бары араастыан үчүгүйдүк үөртөн билэр-көрөр, учаастагар бэрээдэги тутар дыһыкх хаһаайын буолуохтаах. Эппэтиннэни үрдэтэр сыалтын уонна нэһилиэнньэ бэрээдэк туһунан, туруга хайдаабын өстөн-билэн өлөрүтэр учаастаабы инспектор сыһы икки тогула отчуоттухтаах. Сокуонна кини үлэтиктэр дьомлоох лабох дьэһэтиилэр көрдүлүкүлэр. Ошон учаастаабы инспектор сааһалын тымсыһан үлэниэхтээх.

Төрдүнүнэл, бөлүгөтөк төгө даарамы хлуус киинет-

төн чутгийн шинэ, баялагтай-хүрээний газар талынхаар
малчдад багцан амтандар бэлэмдэ баар бууларатар тох-
сон хэсэгтэйгээр. Ойлогдох бэлэмдэ фельдшера Д. Г.
Матвеева этгэний охио тууаада: «Бэлэмдэ бөгөөд
улахан бэлэмдэ хайван да манд. Ой талын баран
уу-харты тиймбэт, ам-томн суух буулан үзэлтгээр
бууш марахан. Нарийнхтар астарын-тайагастарын, ам-
тэрийн-томторун бэлэмдэрийн кытта иддэ кэлээрн күй-
дүүлгээр. Төлөөгүрдэх өмнөлөрү килдэрийн өмтөн ам-
бит хартынн амн ылабмт да төлө дэвнмэх буулуой?
Врачыгт үзүүс кийгнээр амрбигт, өмнө врач хайван
да манд. Материальнай баялбят, дэлбят-уоншут ту-
хата олус малтох».

[illegible]

Түнүүлэгийн эгтээхх, Одыулуун гүнбилдэгт ухууска биэр бастагийн уулна тэрбэлшинээхтүн бөөлнийай хаһааймыстыбанын багтарыийн үлэтин-хамнаийн күн бүтүнүгэр дээрй ыгтан каалл. Ол тынан бирав хомо-буох дһин, биэр да тыа хаһааймыстыбатынан дьарыг-танар таваарыстыба чһлһиниң көрбөтүм. Суолта биэр-бөтөгөр дуу, оботар солоноро суога итһини-эйгэ дуу? Инньа тынан тыа хаһааймыстыбатын боһуруостарыг тыа аһһан көһөтүн таһыбата, көрөтүн көһөтүн буолла.

Г. ПОПОВ.

ЖАТЫЛТААБЫ УЧАСТКОВАЙТА

Чураамы уугууды илин өстүгөр Хатылы, Болтоно шийимзетеринер уушпа Кындан утаастатар барыта 1000 киша ыларар. Бу дзон доруубуйатын көрөр-өстөр, карышын утупа өрдөткөн араас өртүтөх үдәшпиз-тар, утаастагырга сымдыр, эмиксә ыалдыкбыт карышактарга түрүкү күнүбүз анхымбакка түргөн кезин өткөргөр сөрүткөх Хатылы сыйымшынтар умет-көшпө балыкына күлүнпир. Бу өтөрдөөгүз тутулган үдөр кырыбиз-кытатык балыкына дызгын өлнөргө барыта орун-ытүгөр, сын-сылаас, ык-ыраас. Фойега карышактар тийешлөр норо озоролдор, укучул тушуг үргө халыктын кысгөргө палататтан палатага кырыр, рабачай палататтан муус киллөр, кузны хосон өлнө маан шиллөр.

Балынгаа эмблэдиссыйа, прич Уваровская Розмания
Васильевний утанир кабинетнаг баар эбит. Сала-
наа олорор тарихтан, коллективнаа туһууан букур-
дук хэсэгтэ:

—Коллектив уздихан, барьта 20 үлдэгдээхэйнтэй. Фельдшерийнээр эмсэлгэрт үйлдээбэт оныгтаах специалист Ахтимаа Дмитрий Дмитриевна үлээнэр. Ону тэмд биир ажлынхана, 6 сиестэрэ, 4 санитар, биир аахон, 1 цавэр, 1 рабочай, 4 кочегар бааилар. Эмгийн персонал биир өдгө сиестэах, олонсуйбуу оныгтаах үлээнэтэр, аах айааларэ. Үөрөд сиеа бүтэрөн эмэбэт олон өдөр сиемэлэстэй суох, 4 диспансерний сиестэах-эмэйн, ону айагийн салга тэрөөбүт оёону көрүүг-исингэ айааларэ олонс көмөлөөх специалист—патр-наажнай сиестэрэ биир. Ону тайагийн штат асарыгар айааинетнай сиестэрэ, Финнокабинеттааилант, апаратура биир. Ол курдук, УВЧ, токус, ультразвуковой аппараттард биир аахон аахонтоосон бааилар. Доруобуйны көмөрөгдөх чөлүүгэр туһаларгэ олонс туһалаах апаратураалар. Иамы эмтэ штат асарыгар эмсэдэр сиестэрэ үлээнэр. Медицина үрбэилэинэ бары көр-дүрүлөөччилэрс, пиривизинктэргэ, дяхтар консульта-циятагар умуухи туулаачиларсэ барыларыгар аи-ана түмүгэ иамы. Тайагха аналисч илар, көрөр лабо-раториялаантэ, хван, өмс аналитарын, айааинетэ, мэлэгу уаина аилларобадарсэ илан көрөр лаборант биир. Ол эрөөр, сарбыйлаантэ штат асарыгар эрэ сылдэр, Омох агурон айлэааагтан 5 эрэ аналитна оныгтаахтэ, итингэ эрэгүүг барытан хамнаах суох буюу өнөрө илдэр. Ол илэн мэлэн аианэ төлө-бүдөөх өмөлөөх аилархэйнтэй.

— Батынчыңа бергити хас марылах сытарый?

—Балдын нэвэл 12-ийнхнаах. Балдонтон уонна

Хядагтан энхэ кэлэн суган эрэг эмтэнэллэр. Огто-
нор процедураны барытын толору бигэр сатымбыт,
ол билиги нэвнэт да буослага. Онтон эми чааһын
эттэххэ... Малдыар боһнуруоснут. Нэһилимнэһин
аминан хааччыйар олус марахан, мараһах туттар
амин барытын бэйлэ булувар, онуукка үөрөннө. Он-
гон балыһаага туттулар эми кини балыһааттан бо-
риһиннэрэн олоробут. Оттон ас-үөл чааһын эттэххэ
бэйлэһаа дымлаа Киинтэн хааччыланмбыт маһык
2 куул маһнай куруһа, иккэ куул ирнэс, бигэр
дыаһын арык, биһр маһа үлүннэрэр доруоһа. Ити
ас тоһоһо тиллээһэй? Ол иһин, эһтиар тэриэтэлэргэ
ас-үөл көстөрө кырымыһык, хааччыланма титим дям-
мит сытар мараһахтар бэйэлэрэ өйүөлөөх кээмэллэри
ирдин сатымбыт. Дьон олоһо барыта биһр буолбатах,
сорох аҕалар, сорох аҕалбат. Ону сэн өйүө ас аҕа-
батаххын, онон, аһаһаһытэ—диэбэнкэ барыларын
тэһиэ тутан, күһнэ түөртэ итэһ аһаһыһаһан хаач-
чылабыт.

— Кухнябыт баарымыа иһигэр буоллага дии?

—Бариаг үрдүтээх. Сарымарда маанай хааны, күчүс эт миннэ уонна үөрүөй, түүртүүрээ, киһээ аһа-
лыһа эмнэ түүх баарынан аттарабыт. Нэдиэлэ-
баарда бурдуу ас астанар. Ыларыһах үтүүрөн тахса-
рыгар ас нигэтэлээх тотооһу аһылһа хаайаан да
павда дэиһ түүх кыалларынан хаачыйа сатыыбыт?

—Кухин оного хайдаггүй? Газ дуу, электрический дуу?

—Үс кабофоризаах электрический оёох. Биллнгитэ туруга үчүгэй, алдыаматар, замыкылсаабатар ханнык.

—Розалия Васильевна, үлэгштингэр үгүс кыаалжаны
нөрсөр буоллаххыт. Ол туһунан кыратык кэпсэи түс
эргэ.

—Экономической кризис, үн-хэрцг, дууда бийнх бүрдүк тым сирин бэлэмнэлэрийн олус оруста, Улахан ремонт мнхыдмбат, Бу даялонт 1991 сыллаахха тутуулан үлэж кирибэтэ, айгырын илин, санатан тутуу. Санга тутуулан киригитгэр истиватин ДСН-ан бүрүйтэрбитгэрэ, истиннэ аллара түһүүтүгэр ачье ичнэйдэ. Аны электрохот ситимин провоста обшыва кэнигэр түбэһэн хаалбыт, ону энергетадордар тутуулаачылар, көнүдлэмнэг үнү, Санга аппаратураны мнхы эчнн туһууан илнн этэ да барбаз, урукку баары харьтаалын боншурбуола турар. Канцелирскэй ороскуонтарга истатмй карудлээрэ аны суох. Бэлдн-хабытыгэр тутуулар дмала, сирявкя онгоромго он-

той да аялалта кумаардны эрх суурнааллартан өгөс-
той гүлани сэлдэбэйт. Онтубут да бүтэ, тух бары-
га бүтэр ухуйтаах буоллаба. Олөхтоох администра-
ция бири нэчкэ илчэй кумаары биеэртити билиити
тутта сэлдэбэйт. Онтон атын бытархай өрөсүүктар-
га барыта бэйэ күүһүнэн буолар. Бу соторутаадыта
бөтүлэбэйт тыа халһааһыстыбатын биеэртитэр, үлө
һитэр бэйэбит ас астан илдьэн аһым тэрийэн ыра
харгы киллэрбэһинит. Онов, ити элэктричестэй лаам-
на атын аһаһыһыт

—Нэгжигнэмээ ортогтуур, хэвлэлдэр обществениай үлэлэргэ буна хэвлэл эрхэлхит?

— Дээ, олноо барынтаргасар нийтэйбт. Бары олохтоох мавинаары дэмжүүт, барыларын бэлдэбт. Өгө сандыгтар, оркуудад мэдлэн сандыбт. Оркуудад мэдлэнтэй дүн олус туулаах предмет кириш үүрэтэллэн эрэр. Дунно-сүргэдэ итинки билин гаршадара билинхээ, эмн үүрэтэллэнгэр, көмөлөөх. Билэнтин эмн-томи суух үүрэтэллэн, хас бирдин илэн, өгө доргобулугтын туу-гар бэлдэ эннэлэи сүүгөөхтээх. Үрдүк мэдлэс өгө-лөрүгтар лекция тийнтин бислэвкэ мэдлэлэс; ула-кыс мэдлэлтэнгэр, тус тусуваара, боловой сиймэллэн-лэнгэр, тийнтин тиймэллэнгэр, организмэ ирэллэнгэр, Аны олохтоох төлөөдөннөөн анал-бэрлэлэллэнгэр. Огно сүүрүнхөө эмн ити төмөлөр-нэн бислэвкэ олохтоох.

— Розалин Вәсильевна, зинһиң пәһилләһиңиңиң кәрийән ирааһиң пәрәлләр динләр ээ. Ол туһуһан сир-дәтә түс эрә.

—Урвт өндүүргүт буолар, оскуолага үөрэнэ сырыттаахха, оро уруок ааһыматын көрөр-барыбаркаланын патрону, оттон үөрөөччү.

[illegible]

Низинин көрүүнү олохтообушкуч уонча сым буолла, бастаан ууга дьын сөбүлэбэт күрдүк сөз буолла.

үзгөчлүктөр, элибиз Чуранның хайдарын билбөддүн
эрзери, манна Хатылыңа кыялың олбуурдарыңар кинг-
доххия ап-араңа куды-үтү көрүсөңүз, сүңгү 5

—Розалия Васильевна, хэргийнхнийг...

Энэхээ үлдэгдэлтэй, тус олоххуулиар сэтгэлхэн, дээдсүрүтү багарабыт!

Р. СЫБЯКОВА

